



Üzenet a mának

2016 január 05. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Újra találkozhattam néhány rég nem látott, a mostani világ tempójához, értékrendjéhez sehogy sem illeszkedő könyvemmel.

Úgy sétálgattam a faltól falig ér? könyvespolc el?tt, csíp?re tett kézzel, szemüvegen át silabizálva a könyvgerincek

címeit, mintha egy régi urasági könyvtár állományát kellett volna leporolnom.

Végül is egy karcsú, zsebkönyv méretű kötetet horgásztam ki a Franklin Társulat Kultúra és Tudomány című, zöld, keményfedelű sorozatából. A címe Múlt és jövő, írta Gustave Le Bon, fordította és bevezette Wildner Ödön.

Gondolatok a világháborúról, békéről – a népek és a kultúra sorsáról – konkretizálta tárgykörét alcímében a francia szerző, aki 1841-ben született és 1931-ban hunyt el. Le Bon hosszú életének túlnyomó részében szociológiával, lélektanral, antropológiával – de politológiával is! – foglalkozott, ez utóbbiról akkor még nem is lehetett tudomása. A magyar nyelvű kiadás 1920-ban jelent meg, tele van tehát friss emlékekkel, tapasztalatokkal és tanulságokkal az első világháborúról.

Le Bon – mai szóval – a kultúranropológus szemével kutatta, elemezte az európai (és tengerentúli) népek, országok, államok történelmét, jellegzetes vonásait és szerepét az akkori legújabb korban. Különösen a Nagy Háború főszereplői: a kelet-közép-európai és a nyugati államok, szövetségek és társadalmak természete, fejlettsége, sikeressége vagy bukása, jövőbeli sorsa foglalkoztatta a tudóst. Részletesen és sikeresen elemezte az európai nagy nemzetek lélektanát – amiről egy másik könyve is megjelent a sorozatban, A tömegek lélektana címmel, Balla Antal fordításában, ugyanabban az évben.

A világháború befejezését követő összeomlás, a társadalom és gazdaság egyre mélyülő válsága, munkanélküliség, tömegnyomor, modern népvándorlás és az addig ismeretlen járvány – a spanyolnátha – pusztítása elvesztette, tanácstalanná és (egy időre) kilátástalanná tette Európa több országát. Magyarországon már a trianoni békediktátumot megelőző két évben felfordult a világ: az 1918. novemberi katonai összeomláskor megindult a románok, délszlávok, tótok és rusznyákok, sőt osztrákok erőszakos, militáns területhódítása. Az 1919-es kommunista hatalomátvétellel olyan, az addigi magyar világban ismeretlen és elképzelhetetlen politikai és emberi szennyet okádott színpadra a történelem, amilyent még soha. Szabó Dezsi az év nyarán megírta, Az elsodort falu című kulcsregényének végjátékában félelmetes látványként jelentek meg a Kolozsvárt és Nagyváradot elárasztó oláh és hegyi mocsok hódítói. A Kun Béla és bandája bukását követő nemzeti és politikai fordulatban Szabó Dezsi is aktívan részt vett, sokszor több száz fős, ezres nagyságú utcai hallgatóság elűt szónokolva.

Gustave Le Bon az anyagi és erkölcsi hatalmak biológiai, értelmi és érzelmi, misztikus és kollektív erő eredetét, fejlődését, alakulását kutatta és magyarázta. Különösen érdekesek a világháború főszereplőire – a németekre, franciákra, angolokra, oroszokra és amerikaiakra – vonatkozó elemzései, következtetései. És különösen a jóslatai!

„A háború az egymás ellen küzdő láthatatlan erő látható megnyilvánulása” – teszi le a garast Le Bon (szemben Karl Marx ember- és társadalomidegen béljóslásával, utópista hablatyáival).

„A germán bölcselők nagy ügyességgel próbálták meg, hogy biológiai és történelmi okokkal igazolják fajuk ősi hódító, öldöklő és zsákmányszerző hajlamait” – írja.

„A modern világ azt hitte, hogy mentes a misztikus erő befolyásától. Pedig az emberiség sohasem volt hívebb szolgáljuk. Ezek az erő borították lángba Európát. A misztikus erővel szemben az ész tehetetlen. A hit önmagában is elég erős, de még jobban öregbedik, ha anyagi érdekekhez szegődik. Példa: Németország.”

„Valamely nép ereje lesz, ha van eszménye, mely minden polgárban ugyanazokat az érzelmeket, gondolatokat s következésképp ugyanazokat a tetteket tudja elidézni. A germánok évszázados anarchiája (inkább: széttagoaltsága és rokonnépeinek elkülönülése – a szerző megj.) egyszeriben eltűnt, amikor a porosz iskola és kaszánya beléjük gyökerezett az egyetemes uralom eszményét. Ilyenkor minden érzelm kollektív válik: büszkeség, dicsőség, hatalomszomj. Nagy katonai és ipari erőt ad a népnek, amelyik ezt az állapotot megvalósítja” – így Le Bon.

Francia értelmiségi lévén sem veszítette el tárgyilagosságát az idegen – vagy éppenséggel ősi rokon frank, gót, gall és egyéb – európaiak iránt. Érdekes ipari-energetikai példával szemlélteti a németek és franciák egymásra utaltságát a közös államhatáron régóta átnyúló, kölcsönösen kiegészítő szén- és vasérc-cserekereskedelmével, aminek a háború kitérőse vetett véget. Oroszországról megállapítja, hogy az ottani tömegek nem eszmékhez, hanem jelszóhoz csatlakoznak, a szocializmus diadala a barbárságba való teljes visszatéréshez vezethet. Érthetetlennek mondja, hogy miért kellett a németeknek belerángatniuk az oroszokat a világháborúba, amihez azoknak semmi közük sem volt; és hogy „örökre megmagyarázhatatlan marad, miért nem fogta föl Németország, hogy semmi áron se hozza abba a helyzetbe az Egyesült Államokat, hogy hadat üzenhessen neki”.

Természetesen nincs helyünk idézni az összes, a legjobbak közé sorolható mondatot Gustave Le Bon munkájából. Hitler sokat tanult – és tanulhatott volna! – belőle; a szovjet világban tiltott irodalomnak számított, ámbar a magyar fordítója baloldali szocdem volt.

Végül, mintegy időszerű végszónak: csaknem száz évvel az első, hetvenegy évvel a második világháború befejezte után több nyugat-európai és amerikai nagyvárosban nem engedélyeztek nyilvános, tömeges évbúcsúztatást a terrorveszély miatt. Ideje lenne mélyen elgondolkodniuk a demokráciáknak, hogy miféle kontraproduktív politizálás vezetett idáig!

www.magyarhirlap.hu - Ludwig Emil

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következő címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>
- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu]]>

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu



Ajánló